

สำหรับเผยแพร่เรื่องด่วนในวันที่ 16 กันยายน 2552

**องค์การสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงานไทยเรียกร้องให้ตรวจสอบกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ
สำหรับแรงงานข้ามชาติพม่าซึ่งเพิ่งเริ่มต้นโดยด่วน**

วันนี้ (16 กันยายน 2552) สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) และคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย (คสรท.) จะยื่นหนังสือต่อผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนด้านแรงงานข้ามชาติ ให้ตรวจสอบกระบวนการพิสูจน์สัญชาติแรงงานข้ามชาติพม่าที่เพิ่งเริ่มดำเนินการในประเทศไทยโดยด่วน สิ่งที่จะตามมาในภายหลัง คือ การยื่นข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทย กระบวนการดังกล่าวดำเนินการทั้งในประเทศไทยและฝั่งพม่า ซึ่งรัฐบาลไทยได้เปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทราบเพียงเล็กน้อย ซึ่งดูเหมือนว่าไร้ประสิทธิภาพ และทำให้แรงงานข้ามชาติ 2 ล้านคนมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกแสวงหาประโยชน์

ประมาณว่ามีแรงงานข้ามชาติ 3 ล้านคน ในประเทศไทย ส่วนมากมาจากประเทศพม่า แรงงานข้ามชาติจากพม่า ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยอย่าง “ผิดกฎหมาย” เมื่อ พ.ศ. 2547 รัฐบาลไทยและรัฐบาลทหารพม่าลงนามในบันทึกข้อตกลง ให้มีการพิสูจน์ สัญชาติแรงงานข้ามชาติพม่า เพื่อเป็นกระบวนการพอกตัวแรงงาน ให้เป็นคนที่ “ถูกกฎหมาย” ต่อมากระบวนการดังกล่าว ยังไม่ได้รับการดำเนินการ เนื่องจากยังไม่สามารถตกลงเรื่องสถานที่ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติได้ รัฐบาลทหารพม่าเห็นควรให้พิสูจน์สัญชาติในประเทศพม่า ส่วนรัฐบาลไทยต้องการให้ดำเนินการในประเทศไทย ภาวะชะงักงันดำเนินมาจนถึง พ.ศ. 2552 เมื่อรัฐบาล ไทยยอมตามข้อเรียกร้องของรัฐบาลทหารพม่า และตกลงให้มีการดำเนินการตั้งศูนย์ประสานงานการพิสูจน์สัญชาติ ณ จุดผ่านแดน ฝั่งพม่าสามแห่ง รัฐบาลไทยประกาศว่า จะไม่มีแรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายในประเทศหลังจากวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 เนื่องจากแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าที่ขึ้นทะเบียนเพื่อทำงานในประเทศไทยจะต้องเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ถึง 13 ขั้นตอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับรัฐบาลของทั้งสองประเทศ หากแรงงานไม่เข้าสู่กระบวนการดังกล่าว จะต้องถูกผลักดันออกนอกประเทศ

เมื่อไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมากระบวนการเริ่มขึ้น โดยมีรถโดยสารขนาดใหญ่ขนแรงงานข้ามชาติจากพื้นที่ที่มีแรงงานอยู่อย่างหนาแน่นไปยังศูนย์ประสานงานการพิสูจน์สัญชาติตามเมืองชายแดน แรงงานข้ามชาติต้องข้ามไปยังประเทศพม่าและรีบเดินทางกลับ เข้ามาในประเทศไทย แรงงานข้ามชาติต้องเสียค่าดำเนินการในอัตราต่างๆ เพื่อรับหนังสือเดินทางชั่วคราวของประเทศพม่าและวีซ่า ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับพัฒนาการเรื่องนี้แพร่หลายในหมู่ชุมชนแรงงานข้ามชาติ แต่รัฐบาลไทยยังคงไม่ชี้แจงและไม่มีการประชาสัมพันธ์ต่อแรงงานข้ามชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน หรือองค์กรด้านสิทธิแรงงาน ข้อมูลที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนเพียงแหล่งเดียว คือ ข้อมูลที่มาจากรัฐบาลพม่า ว่าในฝั่งพม่ามีกระบวนการพิสูจน์สัญชาติตามฝั่งชายแดน อย่างไรก็ตาม นายหน้าเอกชนกำลังก่อตัวขึ้นอย่างแพร่หลาย ซึ่งนายหน้าเหล่านี้เป็นแหล่งข้อมูลและผู้ให้บริการต่างๆ ในราคาแพงอย่างไม่สมเหตุผล

ดูเหมือนกระบวนการพิสูจน์สัญชาติจะเป็นกระบวนการสองมาตรฐาน แรงงานข้ามชาติสามารถส่งข้อมูลส่วนบุคคลให้ศูนย์ ของเอกชนเพื่อพิสูจน์สัญชาติ และได้รับหนังสือเดินทางและวีซ่า ซึ่งใช้เวลาดำเนินการประมาณหนึ่งเดือนขึ้นไป หรือส่งข้อมูลให้สำนักจัดหางานและได้รับการตอบรับที่ช้ามาก กระบวนการของภาครัฐเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า (ประมาณ 600-2,100 บาท) ทว่าหากดำเนินการผ่านนายหน้าอย่างไม่เป็นทางการ ค่าดำเนินการจะสูงกว่าของภาครัฐ โดยไม่มีการ

ควบคุมและราคากำลังพุ่งสูงขึ้นเรื่อยๆ (ขณะนี้ราคาเริ่มต้นที่ประมาณ 7,500 บาท) จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติอยู่มากที่สุดในประเทศไทย หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องประกาศให้นายจ้างใช้นายหน้าเอกชน 'ที่ได้รับการแนะนำ' ให้เข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการพิสูจน์สัญชาติเนื่องจากแรงงานข้ามชาติอยู่ที่จังหวัดสมุทรสาครอยู่เป็นจำนวนมาก และวิธีนี้จำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสามารถดำเนินการได้รวดเร็วกว่าและสะดวกกว่าการดำเนินการผ่านกระบวนการของรัฐ

กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มโดยเฉพาะไทใหญ่รู้สึกหวาดกลัวที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากมีข่าวลือว่าจะส่งผลกระทบต่อในด้านครอบครัวของตนเอง ทั้งยังมีข่าวลือว่ารัฐบาลทหารพม่าจะฉวยโอกาสนี้จับนักเคลื่อนไหวทางการเมืองและชาวพม่าที่เป็นมุสลิมจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสู่กระบวนการดังกล่าว แรงงานข้ามชาติหลายคนจ่ายเงินให้นายหน้าแต่นายหน้าก็ขีดเงินไปโดยไม่ได้นำดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแต่อย่างใด

นายสาวิทย์ แก้วหวาน เลขาธิการ สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) กล่าววันนี้ว่า "สรส. มสพ. และ คสรท. วิพากษ์ถึงผลกระทบจากพัฒนาการดังกล่าว เราเกรงว่าความปลอดภัยของแรงงานข้ามชาติจะได้รับผลกระทบจากกระบวนการพิสูจน์สัญชาติที่ดูเหมือนจะทำให้แรงงานข้ามชาติถูกแสวงหาประโยชน์อย่างกว้างขวางอีกครั้ง กระบวนการพิสูจน์สัญชาติที่เริ่มแล้วเป็น กระบวนการในเชิงบวกแต่เป็นเรื่องที่อ่อนไหว กระบวนการนี้เริ่มต้นด้วยการทำให้แรงงานข้ามชาติต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น หลัง จากเพ็งล้นสุดการขึ้นทะเบียนแรงงานรอบล่าสุดเพียงไม่กี่สัปดาห์ ซึ่งแรงงานข้ามชาติเพิ่งจะเสียค่าใช้จ่ายอย่างสูงไปแล้วครั้งหนึ่ง รัฐบาล ไทยให้ข้อมูลเรื่องนี้เพียงเล็กน้อย โดยเฉพาะต่อกลุ่มชุมชนแรงงานข้ามชาติ

นายโคทม อาริยา ประธานมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา กล่าวเสริมว่า "มสพ. สรส. และ คสรท. จะเรียกร้องให้ผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติด้วยสิทธิมนุษยชนด้านแรงงานข้ามชาติ ให้จัดตั้งกระบวนการตรวจสอบอย่างเร่งด่วน ในเรื่องกระบวนการพิสูจน์สัญชาติที่เพิ่งเริ่มต้นขึ้น เราจะส่งข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลไทยหนึ่งชุด รวมทั้งข้อเรียกร้องที่ให้รัฐบาลไทยควรที่จะดำเนินการผลักดันอย่างแข็งขันให้รัฐบาลพม่ามาดำเนินการกระบวนการพิสูจน์สัญชาติในประเทศไทย สิ่งเหล่านี้จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง ทำให้กระบวนการรวดเร็วยิ่งขึ้น และที่สำคัญย่อมช่วยลดการใช้นายหน้าซึ่งทุจริตแสวงหาประโยชน์จากแรงงานโดยไม่จำเป็น หากกระบวนการยังคงดำเนินต่อไปเช่นนี้ คงดูเหมือนว่าไร้ประสิทธิภาพ เรากลัวว่าแรงงานข้ามชาติพม่าอาจจะกลายมาเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์อีกครั้ง เตือนร้องเรียนโดยการเป็นหนี้เพิ่มขึ้น และบางทีอาจกลายมาเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เช่นเดียวกับการที่พวกเขาเดินทางไปยังชายแดนกับนายหน้าที่ไม่ได้รับการควบคุม

*สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) คือสมาพันธ์ระดับชาติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสหภาพแรงงานพนักงานรัฐวิสาหกิจ 43 แห่ง ในประเทศไทย มีสมาชิกลงทะเบียนกว่า 170,000 คน และเป็นองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับเครือข่าย สมาพันธ์แรงงานนานาชาติ มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) เป็นมูลนิธิจดทะเบียนในประเทศไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้กับมาตรฐาน ด้านสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสันติภาพ ในประเทศไทย คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย (คสรท.) คือคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยสหพันธ์แรงงาน 24 แห่ง สหภาพแรงงานและองค์การพัฒนาเอกชน ที่รณรงค์ประเด็นแรงงานในประเทศไทย

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

นายสาวิทย์ แก้วหวาน (เลขาธิการ สรส.): +66 (0) 863 361110 (ภาษาไทยเท่านั้น)

นายสมบุญ ทรัพย์สาร (รองเลขาธิการ สรส.): +66 (0) 813 520035 (ไทย/อังกฤษ)

นายโคทม อาริยา (ประธาน มสพ.): +66 (0) 818 280916 (ไทย/อังกฤษ)

นางสาววิไลวรรณ แซ่เตีย (ประธาน คสรท.): +66 (0) 811 787489 (ภาษาไทยเท่านั้น)

โครงการยุติธรรมเพื่อแรงงานข้ามชาติ (มสพ.): +66 (0) 846 119209/+66 (0) 830 139736 (ไทย/อังกฤษ/พม่า)